

un recint de pedra, o fusta o un clot a terra, destinat sovint a conca d'una font, a menjadora de bestiar etc., provinent de diverses alteracions dialectals de la forma *albi*, resultat normal del ll. ALVEUM id.

D'aquí molta toponímia, ja detallada en el *DECat.* 5 Ens limitem ací a localitzar alguns casos que tenim a mà.

Els Obis, o *Òbits*, covetes arran de la carena de St. Llorenç del Munt, te. Castellar del Vallès, entre el Coll de les Eres i el Morral del Drac: 1924, exc. 16, i a les guies d'aqueixa muntanya.

Resultants potser d'una reducció de *oubs*, en el Priorat: coll dels *òus*, te. Tarroja (xii, 101.11). Lo Toll de l'*òu* en el Montsant, te. La Morera (xii, 61.14).

Sa Font des *òlbis* te. Tarbena (xxi, 171.24). Font dels *Olbiste*. Famorca (xxxv, 62.8). Fonteta des *òlbis* a la pda. *Els Olbis*, i al peu de Les Penyes des *Olbis*, te. Laguar (xxxiv, 150.8 9). Tinc nota escrita de *L'Olvi* a Real de Gandia (no comprovat explícitament en l'enq. de 1962, xxxii 96ss). Una mica menys segur: 20 Barranc de *L'Olbe* que els de Càlig em situaren en terme de Cervera del Maestrat (xxvii: l'inf. de Cervera també coneixia aqueix «barranquet» però pron., poc distintament, com si fos *álba* o *álbe*?: xxvii, 120.26).

OBIOLS

Poblat de cases escampades, amb antiga parròquia, en el Berguedà, agr. al mun. d'Avià: és prop de 30 mig camí de Gironella a Pedret. Oït *òbiòls*, a Berga, 1931 (exc. 182).

MENCIONS ANT.

1304: «*P.Bg. capellà d'Albiols*» (doc. de l'arx. de Bagà: Serra V., *Pinós Mitl.* III, 194). 1359: pquia 35 *d'Elbiols* (*CoDoACA* xii, 67).

Obiols, molt estès com cogn. (en tinc nota a Lavansa, i Bellestar de Segre (xxxviii 35.5, xxxvii 186.9 etc.).

ETIM.: ALVEOLOS 'clotets', amb la usual vocalització 40 *alb>aub* i reducció vulgar.

D'aquest, en singular: *L'Obiol* pda. munt. al Ripollès, prop de Besora (xiii, ape., p.12). N'és variant el nom de *L'Albiol*, mun. de l'Alt Cp. Tarr. Var. intermèdia: *L'Olbiol*, Pla i Barranc de ~ a *L'Olleria* (xxxiv 45 106.10).

Obís, V. *Ovansa* *Ocaibe*, V. *Olocau*

L'OCATA, LEUCATA

1) En el Maresme barriada externa de la vila del Masnou. En escrits més aviat recents es llegeix *L'Ocata* si bé ens hem avesat a dir-ho sense article, d'ençà 55 que s'hi va fer una estació ferroviària, amb rètol

Ocata; crec que és també un barri de Vilassar de Mar, i a Bna. allà on després es va fer l'Estació de França hi havia abans una plaça de «La Aucata», V. el plan de Barcelona a.1840, de F. Oliva, reprodu. per CCandi, *Ciutat de Bna.*, p.848 (al costat de l'edifici de la Duana Nova, al Pla de Palau).

2) En el Gironès: «lo terme de Viladesens o de *Locata*» a.1046 (*BABL* III, 327) nom que crec oblidat avui dia.

3) A l'alt Vallès: *El Serrat de l'Ocata*, poblat disseminat, agre. a l'Ametlla, parr. de Montmany) (amb erm. de St. Bartomeu, *N.C.E.C.*); els inf. i pagesos diuen també *al sàiat de la ykàta*, però no tenen memòria que hi hagués cap masia dita *L'Ocata* (tot i que entre elles n'hi ha de nom tan antic com *Puigllunell*).

4) Al Berguedà, mas en el te. d'Olvan, que oeixo *le ykàta*, casa en el camí de La Quar 0h45 més enllà de Collcervera i 0h30 abans d'arribar a St. Maurici de la Quar (1933, LL i 38). C.A. Torras: *La Eucata* a 1h.45 de Gironella i 0h15 de St. Maurici (*Pir.C.* v, 214sa): és arran del trifini amb Sagàs i La Quar (*IGC* '28 x '34).

El cogn. *Locata*, ja antic, apareix repetidament 25 a Girona. 1188: «Bernat de *Locata* --- molins y mo<l>nars --- Girona ---» (*BABL* IV, 481). Anfós el Cast (1162-1186) suggereix un «Berengarius de *Locata*» entre 10 barons entre els quals dóna a triar a l'abat de Santes Creus (no consta per a què), però al dors es llegeix en lletra diferent, «de electione *procerorum* G e r u n d e» (*Li.Bl.de Stes.Creus*, 103). Sembla, doncs, que el NL (2) devia venir d'un giro- nès d'aquest llinatge.

No dubtem que el solar propi d'aquest NL i NP català, és en terres occitanes. Allí tenim, sobretot:

1) *Leucata*, castell i vila antics a la costa de llengua d'oc a la ribera Nord del nostre estany de Salses; decaigué fortament; explica el Baró de Maldà, a fi del S. XVIII «se descobra --- a *Leucata* cerca de un estany de son nom, quedant vuy dia en peu alguns vestigis de lo que havia estat en temps passats, una petita ciutat, en los confins de la prov. del Lenguadoc» (*Excursions*, p. 145). Avui els rossellonesos pron. *ləykàta* (oït allí 1960 i oc. *Leukáto*), fr. *Leucate*. Bastarà donar-ne unes quantes

MENC.ANT.¹ 1096: Un comte Gelabert (de Rosselló) confia en feu al vescomte Aimeric de Narbona el «castrum de *Leucata*» (text llatí resumit, p.p. 50 *Li.Fe.Ma.* II 266§779); 1155: *Locata* (en un doc. d'Elna, col.le. Moreau, LXVII, 175); Lunderstedt (*ZRPh* XLVIII, 269) i Sabarthès (*Di.To.Aude*) donen: 1153 *Leucata*, 1155 *Locata*, 1157 *Leocata*, 1158 i 1274 *Laucata*, 1271 *Laucata*, 1517 i 1569 *Laucate*. En literatura *Lieucata* en Bertran de Born (ed. Stimming p. 134), *Laucata* en un altre trobador (Mahn *Gedichte* II, 45).